

ELŐFIZETÉSI ÁR:

Egész évre . . . 6 korona.
Egyes szám ára 6 fillér.

MEGJELENIK HETENKÉNT EGYSZER:
pénteken és minden törvény-
hatósági bizottsági közgyűlést
követő napon.

A VÁROS

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL
Városi könyvnyomda-vállalat
irodájában.

Ide küldendők a kéziratok és
előfizetési díjak.

KÖZIGAZGATÁSI, KÖZMŰVELŐDÉSI ÉS KÖZGAZDASÁGI HETILAP.

Főszerkesztő: VECSEY IMRE. * Felelős szerkesztő: KONCZ ÁKOS.

Kiadótulajdonos: A VÁROSI KÖNYVNYOMDA-VÁLLALAT.

Az új főispán.

Az alkotmányos kormány előterjesztésére mint értesülünk koronás királyunk *Weszprémy Zoltán*t, Hajdu vármegye főjegyzőjét, Hajdu vármegye- és Debreczen sz. kir. város főispánjává fogja kinevezni.

A kinevezés hírére úgy a vármegyében, mint Debreczen sz. kir. városnál őszinte örömmel fogadták, mert a kinevezett főispánnak a köteleességek hű teljesítésében eltöltött multja biztosítéka annak, hogy a megye és város kormányzása igazságos, erős és gyakorlat kezekbe lesz letéve...

Mi mindig azt vallottuk, hogy a főispáni kérdés megoldása csak akkor lesz helyes, ha városunk élére olyan férfi kerül, aki napnál világosabban ismeri vágyainkat, törekvéseinket, a város szükségleteit és megértve a haladó kor szavát bölcs tevékenységgel igyekszik állásának súlyával alkotásaink, munkáját biztosítani.

Az új főispán egyéni értékét, modern gondolkozását, munkaszeretetét, közigazgatási tudását és igazságszeretetét mindannyian ismerjük. Ismerjük szinmagyar lelkét és a nemzeti ideálok iránt való lelkesedését. Itt él közöttünk, itt élte le gyermekkorát, ifjuságát, munkás férfikorának legszebb szakát, nem lankadva a köteleességek teljesítésének sulya alatt, egészen betöltve hivatását, munkája és becsületes törekvésével diszt és tiszteletet szerezve állásának, nevének...

Városunk nagy alkotások küszöbén áll. Az alapok le vannak rakva, a kiépítés anyagai összehordva. Megjött a várva-várt béke is, nincs tehát semmi akadály a város polgárai jólétét célzó munkának. Az új főispán első megjelenésénél bizonyára örömmel fogja látni, hogy a városi tanács lelkiismeretes hűséggel, következetes kitarással dolgozik a város üdvén, első törvényének tartva, nemcsak az eszmék utját egyengetni, hanem a modern haladás követeléseit ernyedetlen munkával, okos körültekintéssel, városunk háztartása egyensúlyának megzavarása nélkül keresztül is vinni. Mivel pedig az új főispán eddigi életirányát nem fogja megváltoztatni és megmarad abban a meggyőződésben, hogy fructus honoris onus, a tisztesség gyümölcse a munka, bizonyára kész örömmel viszi be a város munkakörébe dus tapasztalatait, munkakedvét és a tisztikar iránt való igazságos szeretetét.

Meg vagyunk győződve, hogy az új főispán elismerésével fogja jutalmazni az önzetlen és becsületes munkát és kérlelhetetlenül üldöz és megtorol minden oly törekvést, mely hitvány önösségből sarjadzik fel. Nem fog adni tért jogosulatlan törekvéseknek és erős kézzel fogja megfékezni azokat az elemeket, melyek tullepve hatáskörüket, minden egyebet tesznek, csak szoros köteleességüket nem teljesítik. Tudjuk, hogy az új főispán nem lesz hive a klikkrendszernek és az embereket, mivel ő is egész életében a munka

embere volt, munkájuk után és nem korteskedések közt szerzett olcsó érdemek nézőpontjáról fogja méltányolni. Tért fog nyújtani a munkás tehetségeknek és az önmagukat felemelt, képzelt nagyságokat visszatereli megérdemlett helyükre.

Miután pedig az új főispán nagyon jól ismeri a közigazgatási tisztviselők nehéz helyzetét, hosszú évek dús tapasztalásából látja a városi tisztviselők fizetése rendezésének szükségességét, bizodalommal hisszük, hogy e tekintetben támogatásunkra lesz már a közel jövőben. Szervezeti szabályzatunk tárgyalásával kapcsolatosan ez a fontos kérdés bizonyára meg lesz oldható és hovatovább megszűnik az az aggodalom, mely a csekély és aránytalan fizetés miatt ránehezedik a tisztviselők többségére.

Ennyit akartunk elmondani az új főispán közel kinevezése alkalmából, benső tisztelettel üdvözölve személyét, kit eddig is tisztelni és becsülni tanultunk. Érezze magát közöttünk úgy a hivatalostéren, mint a társadalmi érintkezésben és a városjavát célzó munkás törekvésében össze-forrva járjon vele az a tudat, hogy a város tanácsa és tisztikara tehetségének legjavát ajánlja fel az egyetértő és egyakaratan megnyilatkozó munkára.

Reményeit váltsa be a jövő, munkáján legyen Isten áldása!

A jog- és pénzügyi bizottság ülése.

A jog- és pénzügyi bizottság szerdán ülést tartott. — A bizottság 24 tagja közül közel 20-an voltak jelen. Elismeréssel konstatáljuk azt, hogy az elnökségi felhívásnak eredménye lett, s hogy a bizottság minden egyes tagja meleg érdeklődéssel viseltetik az egyes városi ügyek iránt. Csak azután a jövőben is így legyen.

A szerdai ülésen jelen voltak Vecsey Imre elnökle alatt: Rickl Antal, Rochlitz Arthur, Kiss Albert, dr. Tüdös János, Hochfelder Jakab, dr. Nagy Sándor, dr. Magass György, Sinka Sándor, Szabó Kálmán kamarai elnök, képviselő, dr. Szikszay Szabó József, Márk Endre, Roncsik Lajos, dr. Fejér Ferencz, Juhász Ignác, Kardos László, Ifj. Schwartz Vilmos, Csanak József, Márton Imre, Bészler Károly, Aczél Géza, Zádor Lajos, Oláh Károly.

A róm. kath. egyház téglasegélye. A város annak idején nagy mennyiségű téglát adott a róm. kath. egyháznak a főgimnázium épületéhez. Az építésnél azonban ezt a téglamennyiséget nem használta fel, 435 334 darab megmaradt belőle. A róm. kath. egyházközségi bizottmány kéri a várostól vagy a megmaradt, de el nem szállított téglát vagy annak pénzértékét.

Roncsik Lajos ellenzi a kérelem teljesítését. A város

kifejezett célra szavazta meg a téglát. Sem téglá, sem annak az ára nem illeti meg a róm. kath. egyházat.

Márk Endre: A közgyűlési határozatot be kell tartani. A r. kath. egyház kérelme jogosult s ez irányban konkrét javaslatot tesz.

Márton Imre: A közgyűlési határozat azt mondja: „az építéshez szükséges“ téglanyagot szavazza meg a város. Ez a téglanyag felhasználtatott s így a kérelmet teljesíthetőnek nem tartja.

Szabó Kálmán és Nagy Sándor dr. a kérelem teljesítése mellett szólalnak fel.

Juhász Ignác a kérelmet teljesíteni kívánja, nem pénzértékben, hanem téglanyagban. Kiss Albert, Kardos László ugyanilyen értelemben szólal fel.

Varga Károly felvilágosítást nyújt, hogy miért nem használta fel a téglanyagot a róm. kath. egyház. A közgyűlés ugyanis építési és cseréptéglát szavazott meg, az építéshez pedig mütégla is szükséges volt s ezt a róm. kath. egyház készpénzen vásárolta a várostól.

Magoss György azt indítványozza, hogy míg ez a kérdés tisztázva nincs, vétessék le az ügy a napirendről.

Márk Endre: Szerinte itt halasztásra nincs szükség.

Juhász Ignác a kérelem teljesítése mellett foglal újból állást.

Roncsik Lajos igazolja azt, hogy a róm. kath. egyház azért nem vette igénybe a téglát, mert nem volt készen a körkemenczében. Az építkezéssel pedig sietni kellett.

Szavazásra kerülvén a dolog, a jog- és pénzügyi bizottság Márton Imre egyetlen szavazatával szemben, a többi összes szavazatokkal együtt kimondja, hogy a téglát természetben megszavazásra ajánlja a közgyűlésnek, de csak akkor szolgáltatja ki, ha a körkemence forgalma megengedi s a kellő téglamennyiség készen lesz s nélkülözhetővé válik.

Márk Endre javasolja, hogy ezután a jog- és pénzügyi bizottság elé jogügyi véleményekkel terjesztessenek elő az egyes ehhez hasonló, jogügyi szempontokból vités ügyek. Ezt a bizottság egyhangulag magáévá teszi s javasolja a tanácsnak, hogy az ilyen fontos ügyek jogtanácsosi, illetve főügyési véleményekkel terjesztessenek elő.

József kir. herceg szobra. József kir. hercegnek Budapest fővárosa szobrot akar felállítani. A legmagyarabb kir. herceg szobrára hozzájárulást kérnek Debreczen városától is.

Roncsik Lajos főszámvevő 5000 koronával kíván a szobor költségéhez hozzájárulni.

Márk Endre: Ha a főváros 20,000 koronát szavazott meg, nekünk elég, ha 1000 koronával járulunk hozzá.

A bizottság 1000 korona hozzájárulást szavaz meg József kir. herceg szobrára.

A kézügyesítő egyesület kérelme. A debreczeni kézügyesítő egyesület 600 koronát kér az egyesület céljaira. Az egyesület minden évben kapott 300 koronát. De az ex-lex miatt az elmúlt évben nem kapott.

Zádor Lajos melegen pártolja az egyesület kérelmét, ugyszintén Márk Endre is. Az egyesület a magyar ipar fejlesztését tüzte ki feladatául.

Oláh Károly: Fontos az egyesület működése. Ez helyi egyesület. Az évi segélyt 500 koronára kellene felemelni.

Márk Endre ehhez hozzájárul.

Juhász Ignác: Takarékoskodnunk kell. Elég lesz 300 korona segély.

Dr. Fejér Ferenc: Lóversenyek, urkocsisok kérelmének takarékoskodhatunk, de ilyen nemes célnál nem szabad takarékosnak lenni. 500 korona segélyt ajánl.

A bizottság a folyó évre 300, a jövő évre 500 korona segélyt szavaz meg a kézügyesítő tanfolyam céljaira.

400,000 korona a kollégiumnak. A tiszántuli ev. ref. egyházkerület 400,000 korona segélyt kér a várostól a debreczeni ev. ref. egyház főiskolájának főgimnáziumi épületére.

A mi hires főiskolánk épülete ugyanis már szüknek bizonyult s a főgimnázium helyiségei számára egész új épületre van szükség. A közoktatásügyi kormány e célra önként ajánlott fel 300,000 koronát. Századokra szóló épületről lévén szó, ez még nem elég. Ezért kéri a város segélyét. Az épület a Csokonai-szobor háta mögött levő Péterfia-utca 1., 3., 5. és 7. számok alatt levő házak telkén építtetik.

Roncsik Lajos: A fedezet kérdését illetőleg azt javasolja, hogy a 400,000 korona vagy a nagy kölcsönből fedeztessék, vagy a községi adót pótló alapból, mint kamat nélküli kölcsön vétessék, mondjuk 40 esztendőre, mely idő alatt a házipénztár könnyebben törleszteni. Természetbeni téglá stb. adományt ne szavazzunk meg, mert ez komplikálná a helyzetet.

Nagy Sándor dr.: Elvben megszavazza a 400,000 kor. segélyt s a bizottság feladata magaslátán akkor állana, ha elvben egyhangulag megszavazná a segélyt, mellyel az egész jövő generációnak tartozunk.

Sinka Sándor: Köszönetet mond Nagy Sándornak szép nyilatkozatáért. Ő is elvben hozzájárul.

Márton Imre: Mielőtt elvben határoznánk, a finanziaális kérdésekkel is tisztában kell lennünk. Az ez évi zárszámadás nem kedvező eredményeket tüntet fel. Akarunk hozzájárulni a nemes célhoz, de legyünk tisztában azzal, hogy honnan.

Roncsik Lajos: Kérdés még az is, hogy milyen feltételek mellett adjuk meg a segélyt. A róm. kath. főgimnázium segélyezésénél is tettünk kikötéseket.

Oláh Károly: Csak elvben határozzunk. A többi kérdést elő kell készíteni. Kikötéseket, feltételeket tenni kell. Ezekről a feltételekről s a nagy összeg fedezetére vonatkozólag most így hamarosan nem határozhatunk.

Kiss Albert: Az épület helyét nem tartja alkalmasnak s általában az egész építési terv nincs kellőleg előkészítve, szerinte. De azért, ha már idekerült ez az ügy, a kérelem tárgyában határozunk kell. Az is tény, hogy feltételeket kell kikötni, amelyeket később meg lehet állapítani.

Márk Endre: Ami a feltételeket illeti, azokat preczizirozni kell, hogy mik lehetnek azok. De ami a fedezetet illeti, az részletkérdés. Nekünk fedezetet kell keresni a 400,000 koronára s mindenesetre fogunk is találni. De milyen feltételeket akarunk kikötni? A tanárválasztásokba bele nem folyhatunk, az igazgatásba bele szólásunk közvetlenül nem lehet, ellenőrzésre sincs okunk. A nyelvi oktatás kérdése is kizárt dolog. Így hát kikötéseket nem tehetünk, de erre nincs is szükség.

Kiss Albert: Kár a feltételek ügyével zavarni a dolgot.

Oláh Károly: Olyan mereven nem lehet azt kijelenteni, hogy mi feltételeket nem állíthatunk fel. Sok olyan apró kérdés van, amelyeket igenis tisztázhatunk s feltételül köthetjük ki.

Aczél Géza: Az ügy előkészítésébe a várost be kell vonni. Most csak elvileg határozhatunk.

Márton Imre indítványozza, miszerint mondassék ki, hogy a bizottság elvileg javasolja a kért segély megadását. Összegének, fedezetének s esetleg feltételeinek megállapít-

hatása tekintetében azonban a kérdésnek előkészítése lévén szükséges: avégett az ügyet a tanácshoz visszaterjeszti.

Márk Endre: Szavazzuk meg elvileg most a segély összegét. A részleteket azután tárgyalhatjuk.

Zádor Lajos: Debreczen jól felfogott érdeke kívánja, hogy a segélyt megszavazzuk. Debreczen híres főiskolájának fejlesztése elől el nem zárkozhatunk. A 400,000 korona segély megszavazását javasolja. Most nem is kötné feltételekhez a dolgot.

Dr. Tüdös János: A főiskola kijelölt helyét ő sem tartja alkalmasnak. Igenis lehet feltételeket kikötni, olyanokat, amelyek nem sértik a főiskola autonómiáját. Javasolja a 400,000 korona megszavazását.

Kiss Albert ismerteti az építkezés ügyét. Azon a nézetben van, hogy a részleteket később állapítsuk meg, az sokféleképpen változhatnak. Itt csak az a fontos, hogy a város 400,000 koronával hozzájárul az építkezéshez.

Juhász Ignác: Szavazzuk meg a 400,000 koronát, de a felhozott kérdésekben előzetesen kell határoznunk. Márton Imre indítványához járul hozzá. A bizottság mondja ki, hogy óhajtja a 400,000 korona megszavazását, de a fedezetre, a feltételek kikötésére vonatkozó részletkérdéseket előbb kell megoldani.

Szavazásra kerülén a dolog, 10 szavazattal 6 ellenében Márton Imre indítványát elvetik.

A bizottság ezután nagy többséggel kimondja, hogy a református főgimnázium épülete építéséhez javasolja a 400,000 koronás hozzájárulást. A 400,000 koronát úgy adja, mint örökadományt, azzal a kikötéssel, hogy azon jogviszony, mely a város, egyház és kollégium között a törvények szerint fennáll, továbbra is fenntartassék és biztossittassék. A fedezetre vonatkozólag az ügy előkészítésével a tanácsot megbizzza.

A bizottság lapunk zártakor folytatja ülését.

A magyaripar pártolása.

Irta: Koncz Ákos.

A „Szabadság“ cz. politikai napilap keddi számában egy gyönyörű cikket olvastam a *Matolcsy László* tollából „A tulipán“ czimen. Édes érzésekkel telt meg a lelkem, mert a cikkely minden sora dicsőítő éneke ama nagy nemzeti mozgalomnak, mely hazánk legválságosabb politikai küzdelmei között hangzott el a nép ezreinek lelkéből. Nemzetünk színe-java, virága egyesült a lelkesedésben és különösen a magyar hölgyek alkottak egy olyan tábort, melynek lobogói alatt az ország minden részében egy hatalmas csapat áll, melynek tagjai a női lélek utólérhetetlen kedvességével, fáradhatatlan buzgalommal, a rábeszélés finom művészetével és a honleányi sziv édes érzésével támogatják, pártolják a tulipán mozgalmat...

Lelki gyönyörrel olvastam a fentemlített szép cikkelyt, egy kevés vádat is olvastam ki abból, amennyiben a cikkelyíró elszomorodva kérdi, hogy hol van e mozgalom itt Debreczenben? Hol a debreczeni nők lángoló hazaszere-tete, lelkesedése? Csak a debreczeni nők maradnak távol a szent harctól?

Tudtommal, mert magam is részt vettem a tulipán mozgalomban, a magyar iparvédő egyesület női és férfi osztályának alakuló ülésén — nálunk már a nemzeti védelem napjaiban felcsapott a lelkesedés lángja. Egy nemes lelkű, női erényekben gazdag, a nemzeti eszmék ideális lelkű harczosa *Weszprémy Zoltánné* urasszony vette kezébe ezt a nemzeti ügyet és az ő szent lelkesedése, buzgalma egy egész lelkes tábort terelt a tulipán mozgalom

körébe. A magyar iparvédő egyesület, mely egy és azonos az országszerte megindult tulipán mozgalommal, nálunk is meg van alakítva és amint tudom, ennek úgy női, mint férfi-osztálya, habár csöndben, de annál nagyobb eredménnyel dolgozik, minden kedvező alkalmat felhasználva arra nézve, hogy a feltörő lelkesedés ne legyen szalmaláng, hanem egy folyton lobogó szent tűz, mely lángjával elpusztítja mindazt, ami nem magyar.

Nem tagadom, hogy az országos mozgalom kezdetén magam is abban az aggodalomban éltem, hogy a feltörő lelkesedés a politikai kibontakozás örvendetes hírére le fog lohadni. Ismerem magunkat, ismerem nemzetem nagy és példaélan erényei mellett lelkesedésének szalmatüzét is. De hála a magyarok Istenének és a nemzeti geniusnak, az eredmény arra tanított, hogy higgyek és reméljek rendületlenül a tulipán mozgalom folyton növekedő és soha nem lankadó erejében. A speciális magyar virág kultuszának oltáránál együtt látom nemzetem minden vidékét és boldoggá tesz az a tapasztalás, hogy ez a nemzetnevelő, nemzeteterősítő mozgalom a magyar nők kezeibe van letéve ama nők kezeibe, kiket a gondviselés csodálatos hatalma a gyöngéd-ségük daczára is annyi erővel, kitartással ajándékozott meg, hogy az általuk istápoltt, gyöngéd kezük által dédelgetett eszme kikél burkaiból szeretetüknek melege, lelkesedésüknek napsugara alatt is beborítja illatos virágaival az eddig kopár mezőket, hegyeket, völgyeket és halmokat. — A női akarat csodákat teremthet, a női sziv édes érzése az eszmények szeretetére tanít milliókat és a női lélek gyöngéd és mégis mindennél hatalmasabb rábeszélő képessége, nyájas szavának csengése, egész lényének mérhetetlen jósága.

És mindezen erények, a szervezésnek eme nélkülözhetlen kellékei mind megvannak városunk hölgyeinek lelkében és egyéniségében. Az ő diszes taboruk mellett pedig egy egész csapat lelkes férfi áll a magyar támogatására. A megalakult egyesület vezető szelleme *Weszprémy Zoltánné* urasszony a mozgalom kezdete óta páratlan ügybuzgalommal fáradozik és mivel az ő kezében minden eszme virágot és gyümölcsöt hoz, megvagyunk győződve, hogy az ő vezetése alatt álló mozgalom a magyar iparvédelemnek egy állandó támogatójává válik. A munka, főleg kezdetben, nehéz. Számolni kell a viszonyokkal, nem kevésbé a nehezen legyőzhető elfogultsággal, mely abban nyilvánul, hogy iparunkat még magunk is fejletlenebbnek tartjuk, mint amilyen az valóban, nehéz a begyepesedett utakat megtisztítani a meggyőzés eszközével, itt-ott még a kicsinylő mosolyt is el kell tűrnünk, mert hiszen kévebontogató Zoilusok mindig lesznek a világon, de az egyesített, egy célra törekvő, egy eszmét szolgálni akaró akarat előtt nincsenek, nem lehetnek le nem dönthető akadályok.

Jól esik itt felemlítenem, hogy a debreczeni jótékony nőegylet még az országosan megindult iparvédő mozgalom előtt már dicséretes buzgalmat fejtett ki a magyar nemzeti háziipar érdekében. Az egylet nagyérdemű elnöke *Veressné Szatmáry Teréz* urasszony soha nem lankadó buzgalommal hirdette azt az elvet, hogy ne alamizsnát adjunk a szegényeknek, hanem munkát. Amaz sok esetben czéltalan és itt-ott pirulást fest az arcokra, ellenben a munka fel-emel, nemesít, jóvá tesz. Meg is teremtette a nőegylet szövőipariskoláját, ingyen taníttatva a jelentkezőket a szövés különböző ágainak ismeretére. És ma ezek a növendékek áldva emlegetik a nőegyletet, mert nem alamizsnából élnek, hanem tisztos munkából, kenyeret szerezve csa-

ladjuknak. Valóban embermentő munkát végzett a nőegylet kicsiny körében nemcsak, hanem a magyar hazai háziipar szeretetére, művelésére oktatta azokat, akik azelőtt az emberi környülethez voltak utalva.

És még mennyi üdvös dolgot teremthetünk meg, ha a megindult mozgalom nagyobb arányokat ölt. Az új eszmék nehezen vernek gyökeret, de ha az elvetett magot a magyar nők gondos kezei öntözik, bőségesen hajt az levelet, megtermi virágait és gyümölcseit bizonyára. Rendületlenül hiszek ebben és már eleve tudom, hogy a debreczeni iparvédő egyesület működése körében egy egész sereg alkotás ébred életre.

Felébredt a nemzet lelke is és nyílt szemekkel látja immár azt az utat, melyen haladnia kell. Nemzeti államot kell teremtenie, magyarrá tenni mindent a magyar hazában. És ezt a törekvését teljesíteni is fogja, mert eddig nem ismert, talán nem is sejtett erőforrásait felkutatja, azoknak éltető vérét felhasználja.

Csakis így lehet boldog, erős, megelégedett és nagy már a közel jövőben?

A debreczeni bérkocsi ipartársulat alapszabályai.

1. §.

A társulat czime: Debreczeni Bérkocsi Ipartársulat. Székhelye: Debreczen. Pecsétje. köralakban. Debr. Bérk. Ipart. 1905.

2. §.

A társulat célja: a bérkocsi iparosok közös érdekének megóvása és előmozdítása, jogos igényeik érvényre juttatása és jogtalan sérelmeik orvoslása.

A hatóságok tájékoztatása és felvilágosítása a bérkocsi ipar körébe vágó szakkérdésekben, valamint közbenjárás a hatóságoknál a bérkocsi ipar közrendészeti és közhasznú irányítása céljából.

A bérkocsi gazdák és segédek közötti viszony rendezése, a következőleg:

a segédeknek dijtalanul munkát közvetít,

a rendőrség részéről kiszolgáltatandó jogositvány elnyeréséhez az érdekelteknek, a debreczeni bérkocsi ipari szabályrendelet vonatkozó rendelkezései szem előtt tartásával, ajánló igazolványt ad, vagy azt indokolva megtagadja, s a hajtási jogositvány elvonása végett az illetékes hatósághoz szükség esetén jelentést tesz;

vége: nyilvános panaszkönyvet tart a társulati tagok számára panaszaik felvétele végett és azokra megteszi a szükséges intézkedéseket.

3. §.

A társulat tagja minden önálló bérkocsi iparos, aki ez iparát Debreczen város területén gyakorolja. Nők és kiskorúak, ha a bérkocsi ipar üzésére jogosultsággal bírnak, tagsági jogaikat csak egy társulati önjogu férfi tag, mint esetről-esetre megbízott által gyakorolhatják.

A tagul való jelentkezés a társulat elnökségénél eszközlendő. A felvétel fölött a választmány határoz.

4. §.

A tagokjogai: a) A társulat közgyűlésén részt vehetnek, felszólalhatnak, szavazati jogaikat gyakorolhatják, a társulat tisztségére szenvedő választóképesseggel bírnak, kiskorúak és nők kivételével, kik szólási és szavazati jogukat csak az előző §. értelmében gyakorolhatják és a tisztségekre szenvedő választó képesseggel nem bírnak.

Az iparuk gyakorlása közben bárhonnán eredő jogtalan megtámadás és sérelem esetén a társulat erkölcsi támogatását igénybe vehetik;

c) a munka viszonyból netalán eredő vitás kérdések esetében a társulat közbenjárását igénybe vehetik;

d) a társulat tagjait megillető minden kedvezményben részesülnek;

e) bármely társtag halála esetén, hozzátartozói a társulat lobogójának a végtisztesség emelésére való használatát dijtalanul igényelhetik.

5. §.

A tagok kötelességei: Az alapszabályoknak és a társulat érvényes határozatainak pontos betartása, a társulat és a bérkocsi ipar érdekeinek szivükön viselése és közös céljainak előmozdítása.

a) A tagsági járulékok pontos fizetése. A tagsági járulék áll: a belépés alkalmával egyszer s mindenkorra fizetendő 3 korona beiratási díjból, továbbá a havonként előre fizetendő 1 korona tagdíjból. Az elhalt tagok özvegyei és kiskorú gyermekei, amennyiken az elhunyt iparát folytatják, a beiratási díj alól fel vannak mentve.

6. §.

A társulati tagság megszűnik: a) a tag halála által;

b) a bérkocsi ipar felhagyása által, mely esetben azonban a folyó év végéig esedékes tagdíjak egyszerre befizetendők;

c) kizárás által. Kizárható a választmány határozata folytán az olyan tag, aki viselkedésével a társulat belbékéjét, vagy tisztességét súlyosan megsérti. A kizárás tárgyában hozott választmányi határozat a kihirdetés, vagy kézbesítéstől számított 15 nap alatt a közgyűléshez felelbezhető. A jogerős határozatról az illetékes hatóságnak jelentés teendő.

7. §.

A társulat ügyeit intézik:

a) az elnökség, melynek tagjai: az elnök, alelnök és jogtanácsos;

b) a tisztviselők; nevezetesen a jegyző, pénztárnok és ellenőr;

c) a választmány, mely hat rendes és két póttagból áll.

A jogtanácsos és jegyző kivételével, az elnökség, a tisztviselők és a választmány tagjai minden évben újra választatnak. Időközben bármely tisztviselő állására nézve előforduló üresedéseket a legközelebbi közgyűlésig a választmány tölti be.

8. §.

Az elnök képviseli a társulatot a hatóságok és harmadik személyek irányában; összehívja a köz- és választmányi gyűléseket, s ezeken elnököl, a társulat mindennemű iratait a jegyzővel együtt aláírja, a határozatok végrehajtásával gondoskodik, ellenőrzi a folyó ügyek intézését, aláírja a választmány által elhatározott kiadásokra vonatkozó utalványokat, indokolt sürgős esetben a pénztárból, a választmány utólagos jóváhagyásának fenntartásával, 40 negyven korona erejéig kiutalást eszközölhet, őrzzi a társulat pecsétjét és a pénztárszekerény ellenőrző kulcsát, akadályoztatása esetén felelős helyettesről gondoskodik, örködik a társulat vagyona és tisztviselőinek működése felett.

9. §.

Az alelnök az elnököt, akadályoztatása esetén, vagy felhívása folytán minden jogaiban és kötelességeiben helyettesíti.

10. §.

Ugy az elnök, mint az alelnök tartoznak minden hónapban és pedig egyszer nappal, egyszer éjjel a város területén két választmányi taggal együtt az ipartársulati tagok tulajdonát képező kocsik, lovak, szerszámok tisztán tartására és az ipartársulatba tartozó bérkocsisok hajtása, viselkedése és a szabályok betartása felett ellenőrző szemlélt tartani és a tapasztaltokról a legközelebbi választmányi ülésen beszámolni.

11. §.

A jogtanácsos viszi a társulat jogi képviseletét, érvényesíti a társulat és az iparosok összeségének közös jogait hatóságokkal és magánosokkal szemben. Az elnök és alelnök akadályoztatása esetén őket helyettesíti. Díjazását a választmánnyal történt megállapodása szabályozza.

12. §.

A jegyző vezeti a gyűlések jegyzőkönyvét, végzi a társulat mindennemű fogalmazási teendőit és levelezéseit, őrzi és kezeli az irattárt, vezeti a társulat iktató-, panasz-, tagnévsor- és egyéb könyveit és teljesíti mindazon irodai teendőket, melyeket az elnökség hozzá utal.

13. §.

A pénztárnok kezeli a társulat vagyonát, gondoskodik a beíratási és tagdíjak behajtásáról. A kiadásokról és bevételekről szabályszerű könyvet vezet, mely az elnök, vagy az ellenőr kivánságára bármikor rendelkezésére bocsátandó. Csak olyan összeget fizethet ki, amelyre vonatkozó utalvány az elnök és ellenőr aláírásával el van látva.

A száz (100) koronán felüli készpénz a választmány által kijelölendő takarékpénztár betéti könyvében gyűmölcsőztetendő. A betéti könyv, a társulat pénzei és értékei, a pénztári könyvek, nyugták és utalványok a pénzszekrényben őrzendők, amelynek egyik kulcsa a pénztárnoknál, egy-egy egyforma kucs pedig az elnök és ellenőr által őrzendők. A pénztárnok az őrizetére bízott társulati vagyonért egész vagyonával felelős. A választmányi üléseken a társulat egész vagyonáról szóbeli jelentést tenni tartozik.

14. §.

Az ellenőr ellenőrzi a pénztári kezelést, e célból tartozik havonként legalább egyszer a pénztári könyveket és számadásokat megvizsgálni. A kiadási utalványokat aláírja és őrzi a pénzszekrény ellenőrző kulcsát.

Az ellenőr a netaláni mulasztása folytán előállott károkért a pénztárnokkal egyetemlegesen egész vagyonával felelős.

15. §.

A választmány tagjai: az elnök, alelnök, jogtanácsos, jegyző, pénztárnok, ellenőr és hat választmányi tag. Valamely választmányi tag lemondása, kilépése, vagy elhalálozása esetén az elnök által, a legtöbb szavazatot nyert póttag hivandó be. A választmány a szükséghez képest tart üléseket. A határozat képességhez az elnök, vagy helyettesén kívül legalább öt tag jelenléte szükséges. Ha az összehívott gyűlés nem határozatképes, a nyolcz napon belül megtartandó újabb gyűlés, a megjelentek számára való tekintet nélkül, határozatképes.

A választmány ülésein csak választmányi tagok vehetnek részt. Tíz rendes tag kivánságára az elnök által rendkívüli választmányi gyűlés hivandó össze.

Ha valamely választmányi tag három egymásután következő választmányi ülésről igazolatlanul elmaradna,

tisztségéről lemondottnak tekintendő, s helyébe a sorrend szerinti póttag meghivandó.

16. §.

A választmány ügykörébe tartozik:

- a) a tisztviselők eljárása és az ügyvitel felett őrködni;
- b) a tagok felvétele felett határozni;
- c) a pénztári számadásokat felülvizsgálni, kiutalásokat elrendelni, illetve jóváhagyni;
- d) a közgyűlés tárgyait előkészíteni, különösen az évi zárszámadást és a jövő évi költségelőirányzatot átvizsgálni;
- e) a társulatnak az alapszabályok 2. §-ában körülírt céljait minden irányban megvalósítani és érvényre juttatni;
- f) a jogtanácsos és jegyző tisztelet díját, valamint a társulati eljáró fizetését megállapítani.

17. §.

Minden év január havában rendes közgyűlés tartandó, melyről a tagok a tárgysorozat közlésével a közgyűlés előtt legalább nyolcz nappal külön meghívók útján értesítendők. A határozat képességhez a rendes tagok egy ötöd ($\frac{1}{5}$) részének jelenléte szükséges. Határozat képtelenség esetén tizenöt napon belül újabb közgyűlés hivandó össze, mely a megjelentek számára való tekintet nélkül határozatképes.

Sürgős intézkedés szüksége esetén az elnök által, vagy husz rendes tag írásban benyújtott indokolt kivánságára rendkívüli közgyűlés hivandó össze.

18 §

A választmányi és közgyűlések jegyzőkönyvét az elnök, jogtanácsos és jegyző, valamint a gyűlés megnyitásakor a gyűlés vezetője által e célra felkért két hitelesítő írja alá.

A szavazás rendszerint nyilvános és felállással történik. Tíz tag írásbeli kivánságára névszerinti, vagy titkos szavazás rendelő el.

Határozat hozatalnál egyszerű szótöbbség dönt. Szavazat egyenlőség esetén a gyűlés vezetője dönt.

19. §.

A közgyűlés hatáskörébe tartozik:

- a) az elnökségnek a társulat működéséről szóló évi jelentése;
- b) a pénztárnok és ezzel kapcsolatban az ellenőr számadása és jelentése;
- c) az elnökség, tisztviselők és választmányi tagok választása, illetve amennyiben az elnökségben, vagy a tisztikarban valamely hely időközben megüresedett, s az év folyamán rendkívüli közgyűlésen még be nem töltetett volna, — a megüresedett hely betöltése;
- d) a választmánytól a közgyűléshez felebbezett határozatok felülvizsgálása;
- e) az alapszabályok módosítása;
- f) határozat hozatal a társulat feloszlására vonatkozólag;
- g) az alapszabályok 6. §. c) pontja szerinti kizárás felett való határozat;
- h) a jövő évi költségvetés megállapítása;
- i) minden indítvány, mely a közgyűlést megelőzőleg legalább három nappal, legkevesebb hat tag által, az elnökséghez írásban benyújtatik.

20. §.

Ha a tagok egy harmad része írásban benyújtott indítványban a társulat feloszlását, vagy más társulatba való beolvadását hozná javaslatba, 30 napon belül rendkívüli közgyűlés hivandó össze. A feloszlást, vagy beolvadást tár-

gyaló közgyűlés határozatképességéhez a tagok háromnegyed részének jelenléte szükséges.

A társulat vagyonáról a feloszlást, vagy beolvadást kimondó közgyűlés rendelkezik.

A társulat önmagától feloszlottnak tekintendő, ha a tagok száma tízre szállana le.

A feloszlás, illetve beolvadás, továbbá az alapszabályok módosítása tárgyában hozott közgyűlési határozat jóváhagyása céljából a m. kir. kereskedelmi miniszteriumhoz felterjesztendő.

21. §.

Ha a társulat az alapszabályokban meghatározott célt és eljárást, illetőleg hatáskörét meg nem tartja, amennyiben további működése által az állam, vagy a társulati tagok vagyoni érdeke veszélyeztetnék, a kir. kormány által haladéktalanul felfüggeszthető, s a felfüggesztés után elrendelendő szabályos vizsgálat eredményéhez képest végleg is feloszlatható, vagy esetleg az alapszabályok pontos megtartására, különbeni feloszlás terhe alatt, kötelezhető.

Kelt Debreczenben a „Debreczeni Bérkocsi Ipartársulat“ 1905. évi november 23-ik napján tartott alakuló gyűléséből.

Tóth János,

mint az alakuló közgyűlés jegyzője.

Vetéssy Béla,

mint az alakuló közgyűlés elnöke.

23,385/VI. A. szám.

Jóváhagyom azzal, hogy az alapszabályok 10. §-ában „együtt-kocsik“ szavak közé „az ipartársulati tagok tulajdonát képező“, valamint ugyanabban a §-ban „és a bérkocsisok“ szavak közé „az ipartársulatba tartozó“ szavakat irtam.

Budapesten, 1906. évi márczius hó 31.

A miniszter helyett:

Szterényi,
államtitkár.

A városi muzeumból.

A Basa-halom megásatása. A városi muzeum idei ásatási programjában egy vagy két halom megásatása is szerepelt, abból a kettős halom sorból, amely a várostól nyugatra, Felső-Józsától dél felé haladva, Szepes-pusztáig húzódik, leginkább az ugynevezett új osztású földeken.

E halmok legnagyobb része magánosok földjén emelkedik, s amikor (április elején) a helyszínen megtekinthettük azokat, már felszántva és bevetve találtuk. Részint ezért, részint más nyomós okoknál fogva, amelyeknek előadásával az ujság helyét nem akarom elfoglalni, a Basahalma megásatásában állapodtunk meg. E halom (legalább névről melyik lakosa Debreczennek ne ismerné?) a debreczen—budapesti vasutól délre, a Téglás-kerttől nyugatra, a Balogh-féle téglagyár szomszédságában emelkedik, közvetlen a Szepes-pusztára vezető út mellett, a Komlós-kert nevezetű birtokon, amelyet jelenleg a bolgár kertészek bérelnek.

A halom igen szabályos kup alakú. Partos helyen emelkedik s magasságát 6 és fél méterre becsültük. Kissé lapos, ami igazolni látszik azt a debreczeni száj hagyományt, hogy 1660-ban e halmon ültette fel a sátorát a kincsszomjas Szejdi basa. Horpadások, bolygatások nyomai nem látszanak a felületén; — igaz, hogy néhány év előtt az eke vasa ezt a halmot is feltörte. Bevetették most is árpával. A nevezetes halom megásatásához április 10-én fogtunk nyolcz nap-számmal. Másnnan szerzett tapasztalatok után idő- és munkakímélés végett a keresztárokvaló kutatást mellőztük. Ezek helyett a halom tetején 100 négyszög méter terület felfogásával lefelé lépcsőzetesen aknákat ásattunk, amelyből a földet részint a szélekre hányattuk; részint a halom déli lejtőre hordattuk.

A munka már 60—70 cm. mélységen túl is igen nehezen haladt. Mert a halom folyton nagyon kemény, fekete, s többé-kevésbé szikes agyagból összehordottnak bizonyult; s állandóan csakánnyal kellett felvágniok napszámosságainknak. Az aknákat a valamivel lágyabb

északi oldalon mélyítettük s ily módon hat méternél mélyebbre értünk, sőt az ős talajban hét méter mélyen sárga agyag-réteget találtunk, amikor most már ásóval dolgozható egyik munkásunk elkorhadott fadarabokat vett észre. Ez biztató jel volt. Csak hogy mielőtt tovább kutathattunk volna, a dél felé mutató fakorhadványok után a felettök lévő mintegy 40 köbméternyi padkát előbb eltávolítani kellett.

Mikor a 11-ik napon április 24-én ezzel is készen voltunk, — a tavaszi napfeljötté irányában ázott 2·20 méter hosszú, 1·20 méter, széles sir tárult elibünk, amely már az ős televény alá, a sárga agyagos rétegbe volt lesülyesztve. A sir befedésére használt fűrészelt vagy hasított deszkák korhadványai azonban csak félig, napfeljötté felől borították a sir üregét.

Másik végén semmi nyomuk nem volt. Ebből mindjárt sajnosan következtethetünk arra, hogy a sok százesztendő sirt, ugyancsak sok száz esztendővel ezelőtt, amikor még a deszkákat nem emésztette meg a mulandóság, e halom rendeltetését ismerők kirabolták.

Csakugyan bármennyire gondosan, a magunk kezével kapartuk is ki a sirüregbe nyomult fekete földet, szüretkor megszedett szőlő-veszőhöz hasonló csupasz csontváznál egyebet nem találtunk a sirban.

Termetes csontvázat, amelynek koponyája, csak hogy a hossz-négyszögű sir tengelyétől eltérő irányban, — a délnyugoti sarokban feküdt. Lábai keletre valának kinyújtózva. Egy gomb, egy öv-csat, egy szíjvég, egy ezüst lemezecske vagy gyöngyszem sem maradt körülötte. Már pedig az ős hajdanban is nem közönséges halandónak emeltek ekkora sirhalmot. A koponya fekvése is igazolja, hogy kirabolt sir előtt állunk.

Mindazonáltal e sir kifosztott állapotában is megjutalmazta munkánkat, fáradságunkat és költségünket azzal az eredménnyel, amelyet belőle tudományos szempontból levonhatunk, hogy tudniillik a Basahalma s talán az említett halom — lánczolatba eső többi halom is, nem örhalomnak készült, hanem a népvándorlás hullámszáma közben halálukat itt talált törzsfők, s ezek családtagjai nyugvó helyeiket jelöli. Kettőnek-háromnak megásatása bizonyosságot fog majd tenni e vélemény helyessége mellett.

A szomszédos Szabolcs vármegyében, Geszteréden (nem mesze Debreczentől) Józsa András ur hat halmot is felásatott br. Vécsey József és a nagy archaeologus Romer Flóris jelenlétében. Ötben úgyszólván semmit sem találtak, csak kifosztott sírokat; — a hatodikban kevés, bár becses, kormeghatározásra is alkalmas sirmellékleteket. A nagy-kállói Korhány halom megásatása is, bár többre került 400 koronánál, teljesen meddő volt, — mégsem csüggedt el, hogy ne folytassa a szabolcsmegei többi halmok felkutatását.

Egyéb iránt annyit a másutt megásott halmokban talált hasonló sírok után, s Hampel József nyomán a Basahalmáról is mondhatunk, hogy a benne levő sir a Krisztus utáni II—V. századból származhatik, s hogy valamely germán fajbeli törzs temetkezett ide is, épen miként a szabolcsmegei nagy tumulusok s a jász-alsó-szentgyörgyi Borsa-halom alá.

Legközelebb Elepen Klein Mór ur tanyáján, ahol őskori temetőhelyet sejtünk, folytatjuk az ásatást.

Az ásatást vezető muzeumőr.

A városi muzeum gyarapodása. Közönségünk érdeklődését folyton ébren tartja a városi muzeum. Az ajándékozások sem szünetelnek. Ezuttal a márczius 25-től április 15-ig érkezett ajándékokkal számolunk be a nyilvánosság előtt:

Könyv- és kéziratárunk számára ajándékozták: Éles József ur 1849. április 14. függetlenségi nyilatkozatot, Szabolcska Mihály eredeti levelét. Özv. Imre Tamásné Deák Ferencz fényképét. Dr. Kardos Samu ur Az erdélyi Muzeum újfolyama 1. füzetét. Löfkovits A. ur 2 selyem színlapot, 11 db. könyvet és füzetet. Römer Henrik ur Blaha Lujza, id. gróf Andrássy Gyula és Munkácsi Mihály arcképeit. Löwenheim Sámuel ur egy arcképet. Sipos György ur a városi házipénztárból 2 történelmi kőmetszetet és a vármegyei czimer-rajzait. Sümeghy Ferencz ur a Boldogfalvai kertéség 106 éves jegyzőkönyvét. Özv. Szabó Imréné asszony czéhbizonyítványokat. Szilágyi Józsefné asszony, régi adópalátát. Tóth Miklós ur, XVII. századbéli aczélmetszetet, színlapokat stb.

Régiségeket ajándékoztak: Fejértóy István ur, kuruczkorbeli süveget, melyet a Bábaképezde mellett csontvázon találtak. Furman Lajos ur régi fa-singet. Juhász Gábor ur őskori edény darabját. Müller György ur két élő egyenes pengéjű kardot. Szilágyi Bálint ur (Nyugati-u.) érdekes vadász kést. Stroba Vilmos és Zsigmondovics László középkori sarkantyú taréját.

Pénzeket ajándékoztak: Thill Gusztáv krassó-szörényi főszolgabíró ur, Róbert Károly király ezüst denárját, Hartstein Kálmán ur 1848-beli magyar aranyat, Imre János ur, Kun Hermanné urnő, Kiss Istvánné assz., Farkas József ur, Engel Herman ur Kossuth-bankókat, Römer Henrik ur 8 ezüst, 28 drb. rézpénzt, Nádasdy József ur 4 drb. ezüst pénzt és Kossuth-bankókat, Smilovics Mihály tanító ur 67 drb. ezüst és réz pénzt, Szabó Lajos ur 1 drb. ezüst pénzt, Tóth Miklós ur 49 drb. ezüst- és rézpénzt.

Néprajzi tárgyakkal gyarapították muzeumunkat: Duzs József ur ezüst gombos, bársony, civis mellényt, Éles József ur egy szeghalmi tanító által fából faragott öreg fapipát, Furman Lajos ur egy gyertyakoppantót és csont gyertyatartót, Komlóssy Miklós ur néhai Konty Lajos magánlevéltárnok mennyezetes faágyának részzeit, Török Péter tanár ur kaskétlit, Özv. Szilágyi Józsefné asszony bőrfodoritót, hozzávaló vágó késsel és kovászfát.

A városi tanács pedig szives volt átengedni 3 drb. 48-beli, 1 drb. banderiális, 2 drb. fiúmei selyem zászlót és 1694-ben készült szenatori öreg széket. — Vétel útján is több rendbeli néprajzi tárgyat szereztünk.

A muzeum öre.

Debreczen sz. kir. város kebelében létező nemesek összeírása 1847-ből.

(Folytatás.)

Halvan-utca: Albert István, Arany Sándor, Ádám István, id. Berzétei Nagy Sándor, Bacsó Bálint, Börr László, Barcsa Károly, Blaskovits Kálmán, Csuha András, Csaszódi Sámuel, Csaszódi István, Dávid Ferencz, Dávid István, Dávid Imre, Elek József, Fekete Mihály, Fekete Károly, Fazekas János, Fülöp Sámuelné, Falusi Sámuel, Fodor Sándor, Fülöp János, Jenei József, Farkas János, Farkas András, Földesi Szabó István, Glótz József, Harsányi János, Huszti Raskó György, Joó József, Bevicsei Nagy Sándor, Jékei Balogh Lajos, Komlóssy Imre, Komlóssy Dániel, Kerekes Ferencz, Kiss Péter, Kálmán István, Kollár Sámuelné, Kollát Sándor, Kálmán János, Lénárt Mihály, Lénárt Ferencz, ör. Matkó János, Kántor István, Kos Imre, Kollát Dániel, Kálmán József, ifj. Matkó János, Márkus István, ifj. Nagy Mihály, Nánási Károly, Nánási Sámuel, Nadányi Antalné, Pap Lajos, Pávai Gábor, Pávai József, Pávai György, ifj. Pávai József, Somogyi András, Szatmári Nemeti Sámuel, Szegedi Sámuel, özv. Somogyi Jánosné, Somogyi Gábor, Somogyi Károly, Somogyi György, Szoboszlai Szabó István, Szétszei János, Tíkos József, Tanító Borbély Sámuel, Tíkos Ferencz, Tóth János, Tamási Sándor, Tyukodi György, Ujvári György, Uszó Mihály, Zilahy Sámuel, Varga Mihály, Vásárhelyi Sámuel, Kovács Imre, özv. Kovács Andrásné, Csíkos Sándor, Zombori Imre, Kosuth András, Szentpály László, Pozner Antal, özv. László Józsefné, Szüts Sámuel, Kiss Ferencz, Reviczki Dénes, Szentimrei Lajos, Fekete Gábor, Gögte Sándor, Kiss Ferencz, Szögyényi Sándor, Farkas Károly, Prépost Molnár Péter, Fülöp András lelkész, Szüts István professzor, Csécsi Imre orvos, Magyar István, Horváth József, Nagy László, Dicsőfi József, Németi Gábor, Szilágyi Sámuel, Nagy Pál ügyvéd, Kacsóh Mihály, ör. Kacsóh Ferencz, ifj. Kacsóh Ferencz, özv. Kövér Lászlóné, Deák György, Tóth Lajos typografus, Magyar Imre ügyvéd, Márton Lajos, Megyeri Gábor, Megyeri Károly, ifj. Nagy Sándor ügyvéd, Poroszlai László, Simonfi Sámuel, Dobrai József, Ormós János, Szombathi István; Pap Józsefné, Nagy Bálint, Csécsi János, Matolcsi Péter, Nánási Imre, Katonka Lajos.

Hirek.

— **Uj jogtudós.** Scholtz Elemér, a debreczeni társasélet szeretetreméltó, művelt tagja a napokban Kolozsvárott az összes jogtudományok doktorává avattatott.

— **Alispán választás.** Hajdu vármegye alispáni székét a közel jövőben betöltik. A diszes állásra több érdekes férfi pályázik, névszerint *Czeplédy Mihály* vármegyei tiszti főügyész, *Nábráczky István* főszolgabíró, *Kovács Gyula* volt országgyűlési képviselő, *Somossy Béla* hajduböszörményi polgármester és *Csohány László* hajdunánási polgármester. Mindannyian érdemes erői a közigazgatásnak és társadalmi életnek és éppen azért ez órában nem tudható, hogy kit ültet a vármegye bizalma a főispáni székbe.

— **Halálozás.** *Osváth Ferencz* tekintélyes ügyvéd f. hó 6-ikán elhunyt. Temetése nagy részvéttel ment végbe. A család, rokonok, ismerősök és jó barátok sok-sok koszoruja fedte a koporsót.

— **Zilahy távozása.** Zilahy Gyula színigazgató f. hó 8-ikán tartotta az utolsó előadást. Bucsuszavában igéri, hogy a jövő színházi szezonban gonddal fogja pótolni ama hiányokat, melyek társulatánál előfordultak az idei szezonban. Lapunk legközelebbi számában hosszabb cikkelyben fog egyik munkatársunk az elmúlt színházi dolgokról beszámolni.

— **Elhunyt iparos.** Bisothka Gábort nagy részvétellel temették el Péterfia-utczai lakásáról f. hó 8-ikán. Az elhunyt sok érdemet szerzett az ipar terén. Béke poraira.

— **Az iparos tanoncziskola dicsérete.** Mártonffy Márton m. kir. udvari tanácsos, iparoktatási főigazgató, a következő levelet intézte a debreczeni iparos tanoncziskola igazgatóságához:

515—1906.

Iparos tanoncziskola tekintetes Igazgatóságának
Debreczen.

Vallás- és közoktatásügyi m. kir. miniszter ur folyó évi április hó 19-én 109,872. sz. a. kelt, hozzám intézett leiratában arról méltóztatott értesíteni, hogy a szakfelügyelők jelentéséből örvendetes tudomást szerzett arról, hogy tekintetességed vezetése alatt álló iparos tanoncziskola dicséretes eredménnyel végzi feladatát.

Ennek folytán miniszter ur ő nagyméltósága megbízott engem, hogy dicsérő elismerését tekintetességeddel s a vezetése alatt álló tantestülettel közöljem.

Teszem ezt igaz szívvvel, csak azért is, mert ebben a magas elismerésben dicséret és kitüntetés háramlik mindazokra, akik az iskola fenntartása, gondozása, oktatás és nevelés ügyében buzgalommal fáradoznak.

Együttal reményemet fejezem ki arra nézve, hogy ezen intézmény minden időben hiven fogja betölteni hivatását.

Budapesten, 1906. évi április hó 27-én.

Mártonffy,

m. kir. udvari tanácsos, iparokt. főigazgató

— **Debreczen a szatmári főispán beiktatásán.** Debreczen sz. kir. város képviselőjében Falussy Árpád dr. szatmári főispán beiktatásán megjelentek: *Vecsey Imre* főjegyző, *Király Gyula* tanácsnok és *Roncsik Lajos* főszámvevő. A beiktatás nagy ünnepek közt ment végbe, melyen a szomszéd törvényhatóságok küldöttei is jelen voltak. Az új főispán hatalmas beszédben mondotta el programját, mellyel nagy tetszést aratott.

— **Negyvenéves tanári jubileum.** Balogh Ferencz debreczeni ref. theol. akad. tanár, az ismert egyháztörténet-író, ebben az évben tölti el tanári működésének negyvenedik évét. Ebből az alkalomból a tiszántuli ref. egyházkerület, a kollégium és volt tanítványai szép ünnepet rendeznek tiszteletére május 15-én d. u. 5 órakor a kollégium dísztermében. Az egyházkerületi elnökség, volt tanítványai közül egy esperes, egy tanártársa és egy jelenlegi tanítványa fogják üdvözölni az ünnepeltet, kinek diszes emléktárgyakat adnak át a volt és mostani tanítványai ajándékképpen és nevének megörökítésére ugyancsak

taniványai gyűjtéséből alapítványt tesznek. Az ünnepélyre a rendező bizottság külön meghívókat nem bocsát ki, de mindazokat, kik a sok érdemű tanár ünneplésében részt kívánnak venni, szívesen látja.

— **Hivatalos órák a pénzügyigazgatóságnál.** A debreczeni pénzügyigazgatóságnál megváltoztak a hivatalos órák. A nyár folyamán oélután nem lesznek hivatalos órák. Az új rend szerint a hivatal reggel nyolcz órától délután két óráig dolgozik.

— **Finn egyetemi hallgatók Debreczenben.** Néhány hét múlva érdekes vendégei lesznek Debreczennek. Főként messziről. Északoroszország felett elterülő Finnországból jönnek százhuszan a magyar alföld metropolisába. A helsingforsi egyetem hallgatói s tudós tanárai látogatnak el hozzánk, hogy európai körutjukban megismerjék a legmagyarabb várost s hogy itt hazafias czélra hangversenyt tartsanak. A helsingforsi egyetem hallgatóinak rendkívül híres dalárdájok van. Körutjukat már megkezdték s most éppen Berlinben tartottak ilyen hangversenyt. A kritika válósággal elragadtatással emlékezik meg róluk. Ami a helsingforsi finn egyetemi hallgatók debreczeni utját illeti, erre nézve ma nagyon illetékes helyről kaptunk előzetes értesítést. Még a napokban Debreczenbe érkezik Philippon finn szobrász-művész, aki az egyetemi hallgatók utját készíti elő s budapesti illetékes körök ajánlatára Széll Farkas kir. táblai tanácselnököt, a kitünő történetirót és Éberhard Béla tanárt fogja felkeresni, hogy elibük terjessze a finn egyetemi hallgatók debreczeni látogatásának ügyét. Ez a látogatás kétségtelenül érdeklődéssel találkozok Debreczenben.

— **Az 1905. évi zárószámadás.** Debreczen sz. kir. város házipénztárának, továbbá a házipénztárban kezelt alapítványoknak 1905. évi zárószámadása kikerült a nyomdából és szétküldetett a bizottsági tagoknak. A főszámvevő rendkívül gondos munkát végzett a zárószámadás összeállításával, hűen és világosan számolva el a város 1905. évi kiadásairól és bevételeiről.

— **Kiadó lakás.** A Péterfia-utca 14. sz. házban egy kényelmes udvari lakás, irodának is felette alkalmas, minden órában kiadó.

— **Április hó 15-én megnyitott a nagyerdei gyógyfürdő.** Hányan vannak városunkban is, akik elmennek hidegvíz kurára messze idegenbe, tengerpénzt áldozva, holott a hidegvízgyógyimódot ép úgy használhatnák a Nagyerdőn, hol a vízgyógyimód minden modern eszköze, a fürdőbérő elismert szaktudománya, lelkiismeretes gyógykezelése rendelkezésükre áll. A fürdőbérő Balkányi Ede dr. főorvos a legnagyobb áldozatkészséggel tartja fenn a fürdőt, nagy költséggel felszerelte azt a modern higienia minden eszközével és oly olcsó áron kuráltathatja magát mindenki, mint sehoh a világon. A víz alkalmazása gyógyczélokra, hőmérsék-, alak- és időtartam tekintetében oly sok változatosságot enged, hogy azt a legkülönbözőbb betegségeknel eredménnyel alkalmazhatjuk. Általában a vízgyógyimód edzőleg, éltetőleg és erősítőleg hat. Az anyagcsere fokozódása, az idegrendszernek kedvező befolyásoltatása által a beteg szerveknek meg-

változott működésük idéztetik elő. Sem fiatalja, sem öregje nem zárandó ki a hidegvízgyógyimód alól. A fiatal szervezet erőteljesebben fejlődik és gyarapszik mellette, míg a magasabb korban a hanyatló erőket felélénkíti és a lassan működő szerveket felfrissíti. Eredmény-nyel alkalmazható tehát a vízgyógyimód és annak különféle alakja: 1. Súlyos betegségek utáni elgyengüléseknél. 2. Erősödési és edzési szempontból, a légzőszerveknek hurutos állapotra való hajlamánál. 3. Táplálkozási zavaroknál, u. m. vérszegénység-, sápkór-, kövesség-, köszvény-, görvélykór- és cukorvizelesnél. 4. Gyomor-, bél- és májbetegségeknel. 5. Vérkeringési zavaroknál, vértululás- és aranyeres bántalmaknál. 6. Rheuma- és idegbántalmaknál. 7. Az idegrendszer megbetegedéseinel, a neurastheniánál, ennek sokoldalú jelenségeinel, a mint: fejföres, szédülés, fejnnyomás, levertség, szellemi és testi kimerültség, álmatlanság, asthma, ideges szívbántalmak, a gyomor-, bél- és nemi szervek neurastheniájánál, hysteriánál, Basedow-féle betegségnél, görcsös és hűdéses állapotoknál. — A nagyerdői hidegvízgyógyimódot modern és czélszerű berendezése, fekvése és kitünő puha vize fölötte alkalmas tényezök a vizkurának sikeres használatára. Fővárosi szakértői személyzet végzi a teendököt, az árak mérsékeltek. Orvosi felügyelet. Az intézet egész nap nyitva férfiaknak: d. e. 9 óráig és d. u. 5-8 óráig; nőknek: d. e. 9 órától d. u. 5 óráig. Kiki keresse meg elvesztett egészségét a nagyerdői hidegvízgyógyimódotban.

5369.
1906. sz.

Hirdetmény.

Debreczen sz. kir. város házipénztárának 1905. évi zárószámadása elkészülvén, az az 1886. XXI. t.-cz. 17. §-ában foglalt rendelkezésnek megfelelően f. évi május hó 15-ik napjáig a város számvevő hivatalánál közszemlére tétetett.

Erről azon felhívással értesítettik a város adózó lakosága, hogy a zárószámadás a hivatalos órák alatt megtekinthető s az ellene netalán emelhető kifogások vagy észrevételek a tárgyalásra hivatott közgyűlést megelőző 5 nappal a tanácshoz írásban beadhassa.

Debreczen, 1906 április hó 23.

Városi Tanács.

Villamos csengök, telefonok, villámhárítók berendezését minden terjedelemben, javítását és évi gondozását legjutányosabban és jótállás mellett eszközli FÖLDVÁRI L. debreczeni első elektrotechnikai vállalata Kossuth-utca 1. sz. (az udvarban). Villamos felszerelések, zseb-lámpák, kerékpárok és alkatrészek raktára.

Képes árjegyzék ingyen.

Telefon-szám 168.

Uri divat, kalap és fehérnemű üzlet **Békés Lajos** Debreczen, Piacz-u. 44. dr. Ujfalussy-ház. Angol női bluzsokat, férfi fehérneműeket és kelen-gyékét mérték szerint a legszebb kivitelben készít.

TELEFON 308.

MELOCCO PÉTER

TELEFON 308.

GYÖR. ~ ~ ~ BUDAPEST. ~ ~ ~ DEBRECZEN.

Képviselet: Debreczen és Hajdumegye részére: **LUKÁCS VILMOSNÁL**, Hatvan-utca 5.

Márványmozaiklap.
Műkő- és Czementárugyár.
Beton és vasbeton.
Építési vállalat.
Átereszek készítése.

Szabadalmazott géppel gyártott **kar-mantus** és **csömöszölt** Cze-mentesövek, Csatornázás.
Beton és Granitto Ferrazo burkoló munkák.

Lukács Vilmosnál kaphatók rendkívül olcsó áron
a **JOHN-féle kéménytoldó,**

mely minden kémény huzatát megjavítja, füstzaklatást megszüntet.